

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 9C/335/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7915208066
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Zahorčák
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2022:7915208066.22

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudcom JUDr. Martinom Zahorčákom v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom A. C. D. XXX/XX, E. F. G., práv. zast.: JUDr. Juraj Ferenčík PhD., s.r.o., so sídlom Krivá 23, Košice proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 31 595 545, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, práv. zast.: Mgr. Dalibor Tverďák, so sídlom Krmanova 1, Košice, o zaplatenie 45.384 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Konanie v časti 40.709 Eur a úrokov z omeškania zastavuje.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.
- III. Žalobkyni proti žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala od žalovaného zaplatenie sumy vo výške 45.384 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne od 4.5.2015 do zaplatenia a uloženia povinnosti žalovanému nahradiť jej trovy konania.

Svoj nárok špecifikovala ako nárok na náhradu škody, konkrétne žiadala náhradu bolestného a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalobu odôvodnila tým, že bola účastníkom dopravnej nehody ako spolujazdec, ktorú nijakým spôsobom nezavinila. Pri tejto nehode utrpela zranenia ako aj ujmu, ktorá podľa nej odôvodňuje priznanie nároku, ktorý si uplatňuje od poisťovateľa, teda žalovaného v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 3801/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov – o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZoPZP“). Žalobkyňa si uplatnila svoj nárok u žalovaného, ktorý bol pred podaním žaloby likvidovaný vo výške 1.566 Eur.

Nárok žalobkyne pozostáva z odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia (somatická) vo výške 12.360 Eur, odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia (psychická) vo výške 20.057 Eur a navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 40% podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov – o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „ZoNBaSSU“) vo výške 12.967 Eur. Nárok na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia somatickej a psychickej vyplýva podľa nej z predložených lekárskejších správ G. H. I. a G. G. J.. Pokiaľ ide o navýšenie náhrady o 40%, tak to je podľa nej dôvodné s poukazom na to, že od predmetnej nehody je obmedzená z dôvodu ťažkosti s chôdzou a poruchami močenia, ktoré vznikli následkom zlomenej panvy a tiež je podľa nej obmedzená v kultúrnom a spoločenskom živote s poukazom na jej vek. Toho času je odkázaná na šetrnú chôdzu pomocou barly resp. vychádzkovej paličky, ktorú bude používať až do konca života. O dopravnej nehode je stále dotazovaná okolím ohľadom jej zdravotného stavu, čo ju obťažuje a ovplyvňuje psychickú pohodu. Bola jej diagnostikovaná ťažká depresia, v dôsledku ktorej už bola dvakrát hospitalizovaná na psychiatrii. Od toho času nie je spôsobilá sa samostatne pohybovať, pociťuje bolesti a má celkovo zníženú pohyblivosť. Je neustále odkázaná na barly, zábradlie či na pomoc ľudí.

Má problémy aj so sedením, po krátkom sedení pociťuje bolesti. V dôsledku úrazu nemôže manipulovať s ťažšími, ani stredne ťažšími bremenami, má problémy s obúvaním. Obúvanie a dvíhanie predmetov zo zeme jej robí ťažkosť, potrebuje neustálu pomoc pri manipulácii s väčším nákupom, keďže nemôže nosiť ťažšie tašky. Z dôvodu bolesti nie je schopná ani umyvať podlahy a vysávať, lebo sa tam vyžaduje dlhodobo mierny predklon. Nie je schopná ani žehliť, ani presúvať nábytok. Podľa jej slov do autonehody žila relatívne pestrým spoločenským životom primeraným jej veku. Mala koníčky spojené s prácou okolo domu prírodou a navštevovaním známych. Dovtedy mala stabilné zamestnanie, pričom do dôchodku jej ostávalo približne 10 rokov, no zo zamestnania musela odísť nakoľko jej zdravotný stav po nehode neumožňoval pokračovať v práci. Žalobkyňa skrz poškodenia panvy sa nemôže vôbec rýchlo pohybovať, nemôže vykonávať žiadny ani rekreačný šport či tanec. Okrem toho má aj slabú kondíciu. V dôsledku autonehody nebude môcť podľa jej slov už nikdy plnohodnotne bicyklovať, čo do toho času občasne robievala. Po autonehode je stále v napätí a obave že pri akejkolvek ceste v dopravných prostriedkoch dôjde k autonehode, do auta si už nesadla z dôvodu strachu o život a zdravie, preto cestuje len vlakom alebo autobusom, kde však prežíva taktiež obavy. Od 03/2014 navštevuje psychiatričku, máva zlé sny, ťažko sa jej zaspáva. Dodala, že sociálnou poisťovňou jej bola dňa 28.10.2014 priznaná plná invalidita nakoľko miera poklesu zárobkovej činnosti je u poškodenej vo výške 75%.

2. Žalovaný reagoval tým, že žalobkyni plnil v rozsahu 1.566 Eur, avšak zvyšok nároku považoval za nepreukázaný a mal pochybnosti o pravdivosti predložených lekárskeho posudkov v dôsledku čoho vyzval žalobkyňu, aby sa podrobila znaleckému dokazovaniu. Je toho názoru, že poškodená je povinná preukázať vecnú a časovú súvislosť medzi osobitnou povahou konkrétneho motorového vozidla ako príčinou a vznikom škody ako následkom. Žalovaný je toho názoru, že príčinná súvislosť musí byť preukázaná aj vo vzťahu ku konkrétnym diagnózam hodnoteným v lekárskom posudku a to bez akýchkoľvek pochybností, pričom nepostačuje pravdepodobnosť a to bez ohľadu na mieru pravdepodobnosti. Žalobkyňa sa podľa jeho slov odmietla zúčastniť vyšetrenia potrebného pre vypracovanie znaleckého posudku.

3. Žalobkyňa v ďalšom uviedla, že žalovaný jeho čiastočným plnením uznal nárok a taktiež, že nebolo jej povinnosťou zúčastniť sa vyšetrenia. Je toho názoru, že predložené lekárske posudky a uznesenie Okresnej prokuratúry Trebišov boli dostatočným relevantným dôkazom pre uplatnenie nároku. Je toho názoru, že žalovaný je neposkytoval súčinnosť pri zaobstaraní dôkazov a preto nie je dôvod, aby poskytovala súčinnosť ona jemu pri odstraňovaní jeho pochybností. Náklady ktoré by jej vznikli, čas ktorý by stratila cestovaním a vyšetreniami sú vlastne zbytočné ďalšie starosti nad rámec jej potreby. Je toho názoru, že žalovaný mohol požiadať aj iného znalca so sídlom v obvode bydliska žalobkyne, no k takémuto postupu nedošlo.

4. Následne bolo vykonané rozsiahle znalecké dokazovanie. Po vykonanom znaleckom dokazovaní a po čiastočnom plnení zo strany žalovaného vzala žalobkyňa podaním zo dňa 23.8.2022 žalobu v časti 32.417 Eur späť. Žalovaný počas konania uhradil žalobkyni sumu:

+ 1.648 Eur za odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia (somatika) a to dňa 19.7.2019 sumu 1.648 Eur.

+ 10.039 Eur za odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia (psychika) a to dňa 26.11.2019 sumu 2.857 Eur a dňa 19.8.2022 sumu 7.182 Eur.

Teda je nesporné, že k zániku časti nároku žalobkyne vo výške 11.687 Eur došlo plnením žalovaného po znaleckom dokazovaní. Žalobkyňa vzala žalobu späť aj v časti 20.730 Eur (10.712 Eur + 10.018 Eur), ktorá predstavuje súčet nepriznaných plnení za sťaženie spoločenského uplatnenia (ďalej len „SSU“) žalovaným po znaleckom dokazovaní. S ohľadom na uplatnenie si navýšenia v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU o 40% žalobkyňa vzala žalobu späť aj v časti 8.292 Eur a trvá na úhrade sumy 4.675 Eur (12.967 Eur – 8.292 Eur). Z uvedeného však vyplýva, že žalobkyňa berie žalobu späť v časti 40.709 Eur (priznané plnenie vo výške 11.687 Eur + späťvzatie v časti nárokov za somatiku a psychiku vo výške 20.730 Eur + späťvzatie v časti nároku o navýšenie v zmysle § 5ods. 5 ZoNBaSSU vo výške 8.292 Eur). Žalobkyňa trvala na nároku vo výške 4.675 Eur (45.384 Eur – 40.709 Eur). Žalobkyňa prostredníctvom jej právneho zástupcu na pojednávaní dňa 30.9.2022 zároveň uviedla, že netrvá na pôvodne požadovaných úrokoch z omeškania. Žalovaný s čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil.

5. Žalobkyňa trvala na úhrade sumy vo výške 4.675 Eur ako na nároku v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU, čo predstavuje navýšenie o 40% zo žalovaným plnenej čiastky. Trvala na tom, že jej bola priznaná invalidita a tiež, že jej zdravotný stav sa predmetnou nehodou zhoršil, čo odôvodňuje požadované navýšenie.

Zároveň trvala na priznaní jej nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100% s poukazom na to, že rozhodnutie súdu závisí od znaleckého dokazovania.

6. Žalovaný nesúhlasil s predmetným navýšením, nakoľko je názoru, že uvedené je možné priznať len výnimočne, pričom podľa jeho názoru žalobkyňa nepreukázala dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce dané navýšenie. To, čo žiada žalobkyňa priznať už bolo podľa žalovaného zohľadnené v sume, ktorá jej bola na základe znaleckého dokazovania plnená. Okrem toho podľa neho žalobkyňa nepreukázala priamu príčinnú súvislosť medzi úrazom a ňou tvrdenými následkami. Je toho názoru, že znalecké posudky, hlavne posudok G. K. (somatika) a L. L. (psychika) vyvracajú vznik žalobkyňou tvrdených následkov po úraze. Nedôvodnosť priznania nároku argumentoval aj právnym názorom vyjadreným v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 21.6.2018, sp.zn.: 3Cdo/209/2017. Vo vzťahu k nároku na náhradu trov konania je názoru, že je potrebné uplatniť zásadu úspechu v jeho prospech prípadne nepriznať žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania, lebo žalobkyňa zavinila vznik trov konania vo veľkej miere tým, že sa na výzvu žalovaného nedostavila na ním požadované vyšetrenie za účelom vypracovania znaleckého posudku spoločnosťou (znaleckým ústavom) Forensic.sk. Žalovaný mal od počiatku pochybnosti o správnosti žalobkyňou predložených lekárskejších správ, čo podľa neho potvrdilo znalecké dokazovanie, ktorému sa bolo možné vyhnúť, ak by sa žalobkyňa pred podaním žaloby nechala vyšetriť pre účely vypracovania znaleckého posudku.

7. Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom žalobkyne a zistil nasledovné:

8. Medzi stranami je nesporné, že žalobkyňa bola účastná dopravnej nehody dňa 4.1.2014. Rovnako je nesporné, že žalobkyňa ako spolujazdec utrpela v dôsledku dopravnej nehody rôzne zranenia, ktoré sa odzrkadlili na jej zdravotnom stave. Okrem toho je nesporné aj to, že žalobkyňa nijakým spôsobom nezavinila dopravnú nehodu a taktiež, že žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu za SSU a to najprv u žalovaného a po čiastočnom pre ňu nepostačujúcom plnení aj na tunajšom súde. Žalobkyňa bola rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 28.10.2014 uznaná invalidita v rozsahu 75%. Žalobkyňa sa pred podaním žaloby na súd nenechala vyšetriť na účely vypracovania znaleckého posudku požadovaného žalovaným. Zo strany žalovaného došlo k čiastočnému plneniu pred podaním žaloby na súd vo výške 1.566 Eur. Žalobkyňa si žalobou uplatňovala sumu vo výške 45.384 Eur, ktorá pozostávala z:

+ odškodnenie SSU (somatika) vo výške 12.360 Eur

+ odškodnenie SSU (psychika) vo výške 20.057 Eur

+ navýšenie náhrady SSU o 40% (v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU) vo výške 12.967 Eur.

Po vykonanom rozsiahlom znaleckom dokazovaní a po čiastočnom plnení zo strany žalovaného vzala žalobkyňa podaním zo dňa 23.8.2022 žalobu v časti 40.709 Eur späť, nakoľko trvala len na nároku vo výške 4.675 Eur. Žalovaný počas konania uhradil žalobkyňi sumu:

+ 1.648 Eur za odškodnenie SSU (somatika) a to dňa 19.7.2019 sumu 1.648 Eur.

+ 10.039 Eur odškodnenie SSU (psychika) a to dňa 26.11.2019 sumu 2.857 Eur a dňa 19.8.2022 sumu 7.182 Eur.

Teda je nesporné, že k zániku časti nároku žalobkyne vo výške 11.687 Eur došlo plnením žalovanej. Žalobkyňa vzala žalobu späť aj v časti 20.730 Eur (10.712 Eur + 10.018 Eur), ktorá predstavuje súčet nepriznaných plnení za SSU žalovaným po znaleckom dokazovaní. S ohľadom na uplatnenie si navýšenia v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU o 40% žalobkyňa vzala žalobu späť aj v časti 8.292 Eur a trvá na úhrade sumy 4.675 Eur (12.967 Eur – 8.292 Eur).

9. Medzi stranami je sporná žalovaným namietaná povinnosť zaplatiť žalobkyňou požadované navýšenie v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU vo výške 4.675 Eur a otázka priznania nároku na náhradu trov konania, nakoľko žalobkyňa je názoru, že jej má byť priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s ohľadom na to, že posúdenie jej nároku záviselo od znaleckého dokazovania ako aj od úvahy súdu. Žalovaný je názoru, že jemu má byť priznaný nárok na náhradu trov konania pomerne s ohľadom na to, že žalobkyňa bol priznaný nárok v podstatne nižšom rozsahu ako žiadala, prípadne že daná skutočnosť odôvodňuje nepriznanie nároku na náhradu trov konania ani jednej zo strán. Obe strany argumentovali ich výkladmi nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 13.2.2020, sp.zn.: IV. ÚS 652/2018.

10. Z posudku Ústavu pre znaleckú činnosť v Psychológii a Psychiatrii, spol. s r.o., vyplýva, že znalci u žalobkyne zistili trvalé psychické následky, ktoré sú v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý utrpela pri autonehode, ide o prítomnosť nepriaznivo prebiehajúcich recidivujúcej aj depresívnej poruchy, ktorá spôsobuje žalobkyňi obmedzenia v živote a spoločnosti. Znalci hodnotia výšku sťaženia spoločenského

uplatnenia na 390 bodov s navýšením o 50 %, to jest spolu 585 bodov. Psychický stav žalobkyne pred nehodou jej umožňoval kvalitné spoločenské fungovanie bez obmedzení v pracovnej, osobnej aj spoločenskej oblasti. Znalci nezistili žiadne obmedzenia funkčnosti z hľadiska jej psychického stavu, bola adekvátne spoločensky zaradená a fungujúca. Po dopravnej nehode napriek skorej diagnostike a začiatku liečby došlo u nej k rozvoju depresívnej poruchy s chronickým nepriaznivým priebehom. Prognóza vývoja zdravotného stavu žalobkyne do budúcnosti je nepriaznivá a to z dôvodu, že trpí chronickými ochoreniami s trvalými následkami, ktoré sú liečbou neovplyviteľné vrátane chronicky prebiehajúcej recidivujúcej depresívnej poruchy. Súčasný zdravotný stav žalobkyne je možné považovať za trvalý a stabilizovaný na úrovni trvalých chronických príznakov od ukončenia psychiatrickej hospitalizácie kedy už bol stav diagnosticky hodnotený ako recidivujúca depresívna porucha, t.j. od 21.12.2015. Podľa znalcov sa môže jednať o prípad hodný osobitného zreteľa vzhľadom k zdravotnému stavu žalobkyne, ktorej bola priznaná invalidita. Podľa znalcov bol dôvod na navýšenie bodového hodnotenia o 50% nakoľko už po autonehode došlo k rozvoju viacerých ochorení, recidivujúcej depresívnej poruchy a telesným chorobám, ktoré prebiehajú chronicky s trvalými následkami na zdraví. Žalobkyňa je podľa nich síce samostatná, ale dostala sa do nepriaznivej finančnej situácie, je invalidizovaná od roku 2014, nedokáže systematicky pracovať, je sociálne izolovaná, nedokáže dlhšie stáť ani sedieť. Nemôže viesť spoločenský život, navštevovať spoločenské kultúrne podujatia, nie je začlenená do pracovného kolektívu. Došlo u nej k rozvoju trvalých povahových zmien s dôrazom na labilitu nálad, preferenciu samoty, nerozhodnosť, pokles vôle, pocity slabosti, pokles aktivity a výkonu, sklamanie, trpkosť, prežívanie vlastnej zníženej hodnoty a nutkavé zaoberanie sa vlastnou inadekvátnosťou vrátane citeľne zhoršeného kontaktu s okolím. Pociťuje ohrozenie pri ceste autom, preto sa jej vyhýba. Nedokáže sa venovať svojim záujmom, najmä záhradke, čo predtým patrilo k jej koníčkam.

11. Z posudku G. M. K. vyplýva, že žalobkyňa pred dopravnou nehodou prekonala alebo sa súbežne liečila na závažné ochorenia, podrobila sa chirurgickým zákrokom, prípadne trpela klinickými príznakmi, ktoré mali vplyv na funkčnosť jej srdcovocievneho, dýchacieho a pohybového aparátu a znižovali kvalitu jej obvyklého spôsobu života a pohybovú aktivitu pod úroveň osôb primeraných jej veku a pritom neboli v priamej príčinnej súvislosti s predmetným úrazom. Ide o zvýšený tlak krvi 3 stupňa, stav po embólii do pľúc v dôsledku hyperkoagulačného stavu s následnou prieduškovou ponámahovou astmou stredne ťažkého stupňa a kombinovanou ventilačnou poruchou na 56 %, hypofunkcia štítnej žľazy, metabolické poškodenie pečene - stukovatenie pečene, a podžalúdkovej žľazy, chronický krčný hlavový syndróm krčnej a hrudnej chrbtice s obmedzením hybnosti stredne ťažkého stupňa, chronický bolestivý syndróm driekovej a krížovej chrbtice s obmedzením hybnosti driekovokrížovej oblasti ťažkého stupňa na podklade multietážového chorobného vyklenutia medzistavcových platničiek od 9 medzistavcového priestoru smerom nadol v dôsledku degeneratívnych spondylartrotických zmien, chronická žilová nedostatočnosť dolných končatín obojstranne s varixami a ich následným chirurgickým riešením, degeneratívne poškodenie vnútorného menisku s poškodením chrupavky ľavého kolenného kĺbu s nástupom artrózy oboch kolenných kĺbov. Znalec ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyňa po úraze na 100 bodov. Súčasný stav žalobkyňa po úraze kedy utrpela stabilnú zlomeninu oboch ramienok pravej lonovej kosti možno považovať za ustálený, keďže došlo k ich plnému zahojeniu bez poruchy stability panvového prstena – kruhu a postupujúce degeneratívne poškodenie chrbtice a oboch kolenných kĺbov nie je v priamej príčinnej súvislosti s predmetným úrazom. K ustáleniu zdravotného stavu došlo o jeden rok od úrazu. K úplnému zhojeniu oboch ramienok pravej lonovej kosti došlo 3 mesiace od úrazu. Z titulu zlomeniny oboch ramienok pravej lonovej kosti nie je predpoklad zmeny zdravotného stavu žalobkyne oproti dňu 30.4.2019 kedy bola osobne vyšetrená znalcom pre potreby tohto znaleckého úkonu. Znalec akceptuje určitý podiel zodpovednosti po dlhšiu dobu v močovej rúre ponechaného permanentného katétra na vznik nešpecifikovaných príznakov dolných močových ciest u žalobkyne. Pred dopravnou nehodou trpela žalobkyňa celým radom zmien svojho zdravotného stavu a tie dominantným spôsobom aj ku dňu vypracovania znaleckého úkonu obmedzujú jej osobný, rodiny, kultúrny a spoločenský život.

12. Z výsluchu žalobkyne vyplýva, že žalobkyňa absolvovala po úraze väčšie množstvo vyšetrení a niekoľko operácií. Pred dopravnou nehodou pracovala vo firmách, kde robila ako operátorka pri strojoch a pri počítačoch. Bola to fyzicky namáhavá práca, kde sa robilo na zmeny, pričom sa pracovalo v stoj. Predtým zdravotné problémy údajne nemala iba bežné ako je napríklad chrípka, nemala problémy ani s chrbticou len bežné bolesti ako každý v takom veku. Podľa jej slov veľmi rada pracovala na záhradke. Športovať veľmi nešportovala, ale rada chodila na bicykli pred dopravnou nehodou. Od predmetnej

dopravnej nehody už nepracuje, so zamestnávateľom ukončila pracovný pomer dohodou zo zdravotných dôvodov lebo neprešla lekárskou prehliadkou, ktorej sa musela podrobiť. Pracovný pomer bol ukončený 10/2014 a potom hneď išla do dôchodku. Poberá invalidný dôchodok vo výške 270 Eur pričom z toho 100 Eur ide iba na lieky. Od toho času je odkázaná do veľkej miery na starostlivosť dcéry, od dopravnej nehody nemôže pracovať v záhradke a nechodí na bicykli. Vie sa len pomaly poobliekať a vykonať rannú hygienu. Veľmi ťažko sa jej varí, musí to robiť s viacerými prestávkami, pričom nemôže dvíhať ťažké predmety ako napríklad ťažké hrnce. Od toho času vôbec neupratuje a pohybovať sa vie len s palicou. Je úplne vyčerpaná z cestovania po lekároch. Aj napriek tomu že sú jej podávané lieky, má údajne neustále bolesti. Na spoločenskej akcii bola naposledy pred dopravnou nehodou na Silvestra v dedine. Odvtedy nikde nebola pričom v rámci rodiny mali 3 svadby. Od dopravnej nehody potrebuje úplné ticho, málo komunikuje. Ak niekam cestuje, tak potrebuje doprovod, pričom autom od dopravnej nehody už necestuje.

13. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

14. Podľa § 444 OZ, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

15. Podľa § 15 ods. 1 ZoPZP, náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi) a je povinný tento nárok preukázať)

16. Podľa § 4 ods. 1 ZoNBaSSU, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

17. Podľa § 5 ods. 1 ZoNBaSSU, pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

18. Podľa § 5 ods. 5 ZoNBaSSU, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity) môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

19. Podľa § 7 ods. 3,4 a 6 ZoNBaSSU, o vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený. O vydanie lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá, alebo poskytovateľ náhrady, iba ak im poškodený dá súhlas. Ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.8)

20. Podľa § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov – Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

21. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

22. Podľa § 150 ods. 1 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

23. Podľa § 151 ods. 1 CSP, skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

24. Podľa § 151 ods. 2 CSP, ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné.

25. Podľa § 185 ods. 1 CSP, súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

26. Podľa § 187 ods. 1 CSP, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

27. Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

28. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa vzala žalobu v časti 32.417 Eur späť a žalovaný s tým súhlasil, súd v zmysle vyššie uvedených ustanovení zákona konanie v tejto časti zastavil.

29. Súd tak rozhodoval o nároku vo výške 4.675 Eur a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, avšak nie vo výške ako ju požaduje žalobkyňa.

30. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia stanovená na základe počtu bodov stanoveného v lekárskom posudku predstavuje jednorazové odškodnenie za bolesti spôsobené poškodením zdravia, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov, za nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho osobných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Pre správne určenie výšky odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia je nevyhnutné najskôr zistiť, aké mal poškodený predpoklady pre svoje uplatnenie v živote a v spoločnosti pred vznikom škody, a aké predpoklady má po vzniku škodovej udalosti. Z porovnania týchto predpokladov možno potom vyvodiť záver, či a do akej miery boli touto udalosťou zúžené alebo stratené možnosti uplatnenia sa v živote a spoločnosti. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia má vo svojej podstate predstavovať náhradu za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre život a životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Sťažením spoločenského uplatnenia je preto potrebné rozumieť jednak vylúčenie, či obmedzenie účasti poškodeného na plnom osobnom a rodinnom, spoločenskom, politickom, kultúrnom a športovom živote, jednak sťaženie, či dokonca priamo znemožnenie výkonu či voľby povolania, voľbu životného partnera, prípadne možnosti ďalšieho seba vzdelávania. V platnom právnom režime o výške náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia rozhodujú dve skutočnosti - celkový počet bodov uvedený v lekárskom posudku (§ 5 ods. 1 zákona 437/2004 Z.z.) a v prípade sťaženia spoločenského uplatnenia aj zvýšenie náhrady ohodnotenej v lekárskom posudku súdom (§ 5 ods. 5 zákona 437/2004 Z.z.). Pre každý z týchto krokov zákon limituje priestor pre voľnú úvahu. V prípade mimoriadneho zvýšenia náhrady za zvýšenie spoločenského uplatnenia je súd viazaný zákonom stanovenou maximálnou hranicou zvýšenia, vyjadrenou 50 % základného bodového ohodnotenia. Táto možnosť je daná len v prípadoch osobitného zreteľa, kde súdna prax dospela k záveru, že uznanie invalidity v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. je jedným, nie však jediným prípadom osobitného zreteľa (pozri aj sp. zn. 5 Cdo 212/2010 z 29. novembra 2011). Zároveň sa súdmi akceptovalo, že pre zvýšenie základného bodového hodnotenia a teda určenie, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa, nie je podstatným, či lekár využil možnosť zvýšiť bodové ohodnotenie. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia súd musí dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo ako celok spravodlivé. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať také rozhodnutie, ktoré rešpektuje princíp proporcionality. Tento princíp vyžaduje, aby existoval vzťah primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmom (pozri aj sp. zn. 3 Cdo 464/2015 z 25. februára 2016) (rozhodnutie NS SR zo dňa 23.02.2017, sp.zn.: 3 Cdo 192/2015).

31. Úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia súd zohľadňuje jednak tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti), jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napríklad oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je, aby obe tieto stránky boli

zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe následkov poškodenia zdravia. V prípade niektorého poškodeného je v praxi opodstatnené klásť dôraz na prvú z uvedených stránok, v prípade iného poškodeného (naopak) na druhú spomenutú stránku; rozhodujúcou však zostáva ich jednota (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu z 21. júna 2018, sp. zn. 3Cdo/209/2017). (...) „Zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia nad ustanovené najvyššie pomery odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky je prípustné len v celkom výnimočných prípadoch hodných mimoriadneho zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je v dôsledku poškodenia zdravia veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho významnými aktivitami pred vznikom škody (rozhodnutie NS SR zo dňa 30.01.2020, sp.zn.: 8Cdo/46/2018)

32. Uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (rozhodnutie NS SR zo dňa 29.11.2011, sp.zn.: 5 Cdo 212/2010, R-35/2013).

33. Ako to vyplýva zo znenia § 5 ods. 5 ZoNBaSSU, tak zákon výslovne považuje uznanie invalidity za jeden z dôvodov hodných osobitného zreteľa. S poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax (R-35/2013) je potrebné vykladať predmetné ustanovenie tak, že uznanie invalidity je jedným z dôvodov hodných osobitného zreteľa (nie jediný), ktorý umožňuje navýšenie priznaných náhrad za stratu spoločenského uplatnenia maximálne o 50%. Pre určenie primeranosti nároku je potrebné skúmať život a pôsobenie žalobkyne pred dopravnou nehodou a po nej, že či práve dopravnou nehodou došlo k sťaženiu jej spoločenského uplatnenia a v akom rozsahu.

34. V prvom rade je potrebné uviesť, že žalobkyňou požadované navýšenie v zmysle § 5 ods. 5 ZoNBaSSU bolo zohľadnené v posudku Znaleckého ústavu (psychika) vo výške 195 b. Na základe daného posudku žalovaný plnil žalobkyňu a žalobkyňa predmetné plnenie prijala. Tu sa žiada dodať, že podľa názoru súdu Znalecký ústav sa mal vyjadriť len k tomu, že či vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa, ten však závery o dôvodoch osobitného zreteľa zohľadnil aj v bodovaní, na základe ktorého bolo napokon aj plnené. Súd je toho názoru, že bolo v kompetencii súdu skúmať a rozhodovať o predmetnom navýšení.

Súd si však osvojil názor ohľadom dôvodov hodných osobitného zreteľa prezentovaný Znaleckým ústavom (ohľadom psychiky) a nad rámec toho ešte uvádza už samotná invalidita, ktorá bola priznaná žalobkyňu v rozsahu 75 % je samotným dôvodom pre navýšenie ohodnotenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Na druhej strane je však potrebné zaoberať sa aj tým, že či nie sú dané aj iné dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú dané navýšenie a primeranosť daného navýšenia. Súd s poukazom predovšetkým na závery posudku znaleckého ústavu dospel k záveru, že žalobkyňa trpí viacerými psychickými poruchami, ktoré majú trvalú povahu a to práve skrz autonehody. Žalobkyňa je obmedzená predovšetkým v jej koničku, ktorým je záhrada, ktorú vykonávala pred úrazom. Súd zohľadnil aj to, že do určitej miery je ovplyvnená jej samostatnosť a že skrz psychické poruchy sa žalobkyňa uzatvára do samoty, odmieta sa socializovať. Žalobkyňa je takto taktiež obmedzená v zárobku. K dopravnej nehode došlo, keď bola v produktívnom veku (50 rokov) kedy ešte mohla pracovať, avšak práve po dopravnej nehode je obmedzená do takej miery, že je odkázaná na invalidný dôchodok vo výške 270 Eur, pričom len lieky ju podľa jej slov stoja 100 Eur. Žalobkyňa je toho času obmedzená v cestovaní, nakoľko po nehode má strach cestovať autom, čo je zrejme jedna z najčastejších foriem prepravy. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z výsluchu žalobkyne. Uvedené podľa názoru súdu zakladá dôvod pre navýšenie nakoľko život žalobkyne po úraze sa zmenil k horšiemu.

Tu však treba na druhej strane konštatovať to, čo vyplýva predovšetkým zo záverov znaleckého posudku G. M. K., ktorého závery neboli žiadnym relevantným spôsobom vyvrátené a podľa ktorých žalobkyňa trpela celým radom chorôb, ktoré nie sú v príčinnej súvislosti s predmetnou autonehodou a ktoré žalobkyňa mala v čase pred nehodou. Možno konštatovať, že zdravotný stav žalobkyne pred úrazom bol značne poškodený a k zhoršeniu jej zdravotného stavu došlo predovšetkým po psychickej stránke ako to bolo konštatované Znaleckým ústavom (ohľadom psychiky). Okrem toho zranenia, ktoré utrpela žalobkyňa boli do roka zahojené, niektoré aj skôr. Taktiež možno dodať, že žalobkyňa do autonehody sa nevenovala športu s výnimkou občasného bicyklovania, nenavštevovala častejšie

kultúrne podujatia, ani nebola extrovertný spoločenský typ človeka, ktorý cítil potrebu sa socializovať napríklad na spoločenských akciách. Možno konštatovať, že život žalobkyne sa v tomto smere zásadne nezmenil a preto jej v tejto časti nepatrí požadované navýšenie.

35. Ako už bolo teda uvedené, súd vzhliadol dôvody pre navýšenie náhrady z dôvodov, ktoré sa týkajú dôsledkov na psychiku žalobkyne, avšak nepriznal žalobkyni tento nárok, lebo už bol „priznaný“ Znaleckým ústavom, žalovaný na základe neho plnil a žalobkyňa plnenie prijala, čím by v prípade priznania súdom došlo k duplicitnému plneniu.

36. Z hľadiska hodnotenia dôkazov súd vychádzal pri posúdení nároku žalobkyne z vyššie uvedených dôkazov, konkrétne znaleckých posudkov Znaleckého ústavu (ohľadom psychiky) a posudku G. K. (ohľadom somatiky), nakoľko tie odstránili rozpory a nezrovnalosti v predchádzajúcich znaleckých posudkoch. Konkrétne Znalecký ústav odstránil rozpory posudkov L. G. L., N. a G. G. B. ako aj lekárskej správy G. J.. Posudok G. K. odstránil rozpory lekárskeho posudku G. I. a potvrdil závery posudku G. I. v trestnom konaní.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

38. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd tak, že priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, lebo aj keď žalobkyni nebolo priznané toľko, čo pôvodne v žalobe požadovala, ale posúdenie nároku žalobkyne záviselo od znaleckého dokazovania a od úvahy súdu, preto treba žalobkyňu považovať za plne úspešnú. Zároveň súd dodáva, že sa nemožno stotožniť s argumentáciou žalovaného, že žalobkyňa zavinila vznik trov konania, keď sa nezúčastnila vyšetrenia zdravotného stavu na účely znaleckého dokazovania na žiadosť žalovaného pre súdnym sporom. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva explicitne povinnosť žalobkyne zúčastniť sa vyšetrenia pre účely znaleckého dokazovania pred podaním žaloby. Okrem toho nebolo celkom oprávnené požadovať od žalobkyne, aby sa s ohľadom na jej zdravotný stav a strach z cestovania dostavila na vyšetrenie na miesto, ktoré je pomerne ďaleko od jej bydliska ku žalovaným zazmluvnenému znalcovi či znaleckému ústavu. Okrem toho je potrebné dodať, že dôvodnosť zníženia priznania nároku žalobkyne ohľadom SSU za psychiku bolo potrebné odstrániť posudkom Znaleckého ústavu, lebo žalobkyňou predložený znalecký posudok G. B. G. nasvedčoval pravdivosti tvrdení žalobkyne v prevažnej časti. Rovnako podľa názoru súdu nie je možné aplikovať časť nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 13.2.2020, sp.zn.: IV. ÚS 652/2018, na ktorú poukazuje žalovaný, lebo v danom prípade nebol preukázaný zjavný extrém medzi požadovanou sumou a priznanou sumou, pričom predmetný nález reagoval na situáciu priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, kde nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi odôvodnil Ústavný súd SR tým, že žalobca bol právne zastúpený, nemajetková ujma v čase rozhodovania bola podrobne riešená a ustálená rozhodovacou praxou súdov a žalobca aj napriek tomu žiadal neprimerane vysokú čiastku nemajetkovej ujmy. V danom prípade je to iné s ohľadom na to, že posúdenie a priznanie nároku v tomto konaní vychádzalo predovšetkým zo znaleckého dokazovania a voľnej úvahy súdu. Rovnako nemožno žalobkyni prirátat zodpovednosť za zavinenie zastavenia konania v časti, v ktorej vzala žalobu späť, lebo späťvzatie žaloby v tej časti bolo vykonané v dôsledku výsledkov znaleckého dokazovania, ktoré žalobkyňa nemohla predpokladať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znova od doručenia opravného uznesenia, len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 127 ods. 1 CSP). Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť podľa § 365 ods. 1, 2, 3 CSP len tým, že : a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c)

rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopíňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.